

Tal vid Förintelsens minnesdag 27/1 2015 av Tommy Ringart

Eders Majestäter, kära överlevande, mina damer och herrar.

”Vi trodde att efter det som vi och våra familjer utsattes för under kriget skulle vi inte behöva uppleva något sådant igen. Att judehatet, antisemitismen, nu skulle försvinna. Tyvärr hade vi fel. ”

Så sa min pappa, Kuba Ringart, när han från det här podiet talade på Förintelsens Minnesdag för fyra år sen. Pappa var en av de överlevande från Förintelsen som fick en fristad här i Sverige efter kriget. Här fick han möjlighet att starta ett nytt liv, bilda familj och fick se barn och barnbarn växa upp i trygghet. Pappa gick bort i somras. Och tomrummet är stort. Jag saknar honom.

Pappa tyckte om att få saker gjorda. När han började höra hur förnekelse av förintelsen och antisemitism började spridas för drygt 20 år sedan, blev han en av grundarna till Föreningen Förintelsen Överlevande. Han och föreningen var drivande bakom minnesmonumentet här utanför. Han liksom många andra överlevande, var ute i skolor och i så många andra sammanhang dom kunde och orkade, för att berätta om sina upplevelser. Ett arbete som fortgår idag. Mer än 15 000 människor i Sverige har direkt från en överlevande fått höra vad som kan hända om vi släpper fram de mörka krafterna.

Och nu står jag här - Ett barn till överlevande. Vad gör jag nu? Vad gör vi nu? - Vi barn och barnbarn till överlevande. Vad gör vi med minnet av Förintelsen?

Jag tror att det som hände våra föräldrar under kriget och hur de har kunnat handskas med dessa minnen, är en viktig del av vilka vi är idag. Det finns med andra ord något djupt personligt i vad vi gör med- hur vi handskas med minnet av Förintelsen. Men det finns också, samtidigt, en kollektiv berättelse, ett kollektivt sätt att se på våra föräldrars upplevelser. Det som hände våra föräldrar hände samtidigt miljontals judar - liksom romer, homosexuella och andra.

Och vi kan och bör göra något tillsammans idag. Inte minst med tanke på att allt fler av dom som var med då inte finns längre och kan berätta själva.

Vi kan tillsammans fortsätta det arbete som påbörjats av de överlevande för att inte glömma. ”Om inte vi själva gör det kommer ingen att göra det åt oss”. – för att återigen citera min far. Men jag skulle nog vilja lägga till en sak: Förintelsen

var inte bara en oerhörd katastrof för oss judar och andra som blev förföljda - det var också en djup tragedi för den europeiska civilisationen. Att minnas Förintelsen är med andra ord inte bara en judisk uppgift utan också en europeisk och därmed också en svensk. Så när antisemitismen sticker upp sitt fula ansikte även här i den svenska verkligheten förväntar jag mig mer; Jag förväntar mig kunskap och vaksamhet och här tror jag att våra politiker, vår kulturelit, och våra massmedier har ett speciellt ansvar. Jag förväntar mig att man ska kunna skilja på kritik mot Israel och när den kritiken blir till angrepp mot judar. Jag förväntar mig att kritik mot Israel ska skiljas från krav på att staten Israel ska upphöra att existera - vilken annan stat utsätts för detta krav? Detta utplåningskrav kan bara betraktas som ren antisemitism förklädd i Israelkritik . Och jag förväntar mig ett lika starkt fördömande av antijudiska hets var den än kommer ifrån.

Pappas ord om att judehatet inte har försvunnit känner vi judar av i dessa dagar. För vad händer idag i Europa; I Europa idag förnedras och mördas judar av ingen annan anledning än att de är judar. Och Europa drabbas idag av en våg av fördomar och hets mot minoriteter. Det händer även här i Sverige.

Men det är också viktigt att se till de starka motkrafter som finns: Kippavandringarna drar till sig fler och fler deltagare; den stora uppslutningen efter brandattentaten mot moskéer i början av januari; en enighet bland 7 av riksdagens 8 partier att vända enögd främlingsfientlighet och fördomar ryggen, liksom de 25 miljoner som regeringen idag utlovat till Forum för Levande historia för att förstärka arbetet mot rasism och intolerans - dessa är alla hoppningivande tecken.

I Auschwitz bodde min far i en barack som låg intill den barack där de som skull gasas nästa dag var instängda. De visste vad som väntade och pappa kunde kväll efter kväll höra ropen från de dödsdömda:

”Fargess intz nisht”, ” Glöm oss inte !” ”

Samma förtvivelade vädjan är ristat på monumentet här utanför.

Tillsammans kan vi se till att vi inte glömmet - att minnet av Förintelsen blir till en brännande påminnelse om vad främlingsfientlighet, rasism och intolerans kan leda till.

Nej vi glömmet er aldrig!